

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrť leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrť leta 3 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrť leta. — Za tije dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Zaroznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravníštvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravníštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Četrť leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-50 | Jeden mesec . . . „ 1-10

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrť leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrť leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— | Jeden mesec . . . „ 1-40

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravníštvo „Slovenskega Naroda“.

Državni zbor.

Na Dunaji, 30. novembra.

Zbornica je bila danes jako dobro obiskana, galerija pa prenapolnjena, ker se je splošno pričakovalo, da bo grof Taaffe storil parlamentarno situvacijo pojašnjujočo izjavo. To pa se ni zgodilo, ker zbornica ni prišla do proračunske točke „dispozicijski fond“. Seja minila je gladko in brez posebnih dogodkov, toliko bolj viharja pa bode jutrišnja.

Proračunsko točko „državno sodišče“ vzprejela je zbornica brez debate in potem začela debato o točki „ministerski svet“.

Posl. Kaiser konstatira, da je zadnji govor ministerskega predsednika vse stranke močno razburil. Poljakom je vse jedno, kakšno ministerstvo vlada, nanje se ozira vsaka vlada in jim ustreza kolikor le moči. Hohenwartov klub je bil prijetno iznenaden in veselistega govora — iznenaden morda ne, ker je vedel, kaj misli Taaffe povedati. Veselje pa tudi ni bilo posebno veliko, ker je ministerski predsednik dosegel že to, da mu nihče več ne veruje. Tudi na Mladočehe naredil je govor Taaffeov toliko utisa, da so jeli o njem resno premišljevati. Levičarje pa je ta govor iznenadil in ujezil. Libe-

ralna stranka ni pričakovala kaj takega, ker je mislila, da ni storila ničesar, kar bi bilo moglo prouzročiti tak govor, ujezila pa se je, ker je sodila, da je ž njo drugače ravnati, nego se je ravnalo. Govornik pravi, da je po njegovem mnenju Taaffe tako govoril, kakor je od njega pričakovati. Saj ministerskemu predsedniku ni za to, da bi se naslanjal na kako stranko, on nima nikakih političnih načel, ampak le vedno jedno stranko z drugo pobija, prav zato pa ni nihče verjel, kar so levičarji zadnji čas razglašali o svojih uspehih. Odstop Pražakov ni bil v korist nemškemu narodu, in isto tako nima narod nikakršne hasni od tega, da je bil zaupni mož levice poklican v ministerstvo, kjer ima malo veljave in prav nič upliva. Levica je kriva, da se nemški narod ne meni za premembo, ki se pripravlja. Obžalovati je, da v dobi, ko namerava vlada ozirati se na narodne želje Nemcev čim manj mogoče, v dobi, ko gre za vsak nemški glas, v mestu, ki je bilo vedno nemško, v okraju inteligencije, v najbolj zanesljivem za liberalno stranko, da je bil tu izvoljen mož, kateri je včeraj povedal na polna usta, da mu za narodnost ni nič. Kako mnenje ima ministerski predsednik o parlamentu, pokazal je s tem, da je govoril v tonu, kateremu se niso poslušalci samo čudili, ampak kateri je moral vsakega poslanca in vsakega volilca ogorčiti. Da ne misli grof Taaffe na nasilstvo, je povse umevno, kako tudi ne, ko dobi večino kakoršno hoče. Narodom je treba dati več pravic, zlasti pa je upeljati v kmetiskih občinah neposredne volitve. Nemški jezik naj se zakonito proglasi državnim jezikom, razmerje z Ogersko pa naj se postavi na zdravo gospodarsko podlago, toda najbolje bi bilo, da se uvede personalna unija, kar bi državi ne bilo v škodo.

Posl. dr. pl. Kraus pravi, da je sedanji vladni sistem prenevaren, ker skrbi samo za sedanjost, drugim pa prepušča, da premišljajo o bodočnosti. Sedanji sistem se nepremagljivo upira zdravi reformi tiskovnih razmer, društva in shoda pa razpušča brez povoda. Za obrtnijo se vlada malo meni. V Libercah kršila je princip avtonomije, dočim se drugod zgodovinsko-političnim individualitetam globoko klanja. Govornik kritikuje potem delovanje poljedelskega in pravosodnega ministra,

trdeč, da so razsodbe pogostoma take, „da morajo v prebivalstvu uničiti zaupanje v pravičnost sodnikov“. Takemu sistemu pa Nemci ne morejo in ne smejo služiti.

Posl. dr. Vašaty toži, kako sistematično se obrekuje narod češki in kako se to obrekovanje širi tudi v inozemstvu ter zavrača energično podle napade na Francijo, katere je včeraj izustil neki poslanec. Mej narodom francoskim in češkim vladajo iskrene simpatije. Lavigerie je za človeštvo dosti več storil, kakor Moltke. Govornik dokazuje, da sta Morava in Šleska deželi krone češke in obsoja, da se v teh deželah uraduje večinoma v jeziku, katerega velik del prebivalstva ne ume. Praksa, ki si jo je osvojilo upravno sodišče, je za Čehe neznosna. Grof Taaffe utihtaplja tu nemški državni jezik.

Posl. Weber omeni izreka posl. Mengra, da Nemci ne marajo vzgajati svojih otrok za duhovnike, nego vidijo raje, da postanejo natakariji. To je umevno, saj natakariji tudi več zasluži nego kooperator. Nenemški narodi so brez varstva, ker zanje ne veljata ni zakon niti pravo. Društvu, kateremu je že pred dvajsetimi leti bilo dovoljeno pribijati lepake v deželah češke krone, temu društvu se je zdaj to prepovedalo, ker dotični okrajni glavar neče poznati dežel češke krone. Jednakopravnost se uprav nečuvno krši. Nemci nam očitajo, da jih hočemo nadvladati. Čehi odgovarjajo na to: Menjajmo! Vzemite naše pravice, in dajte nam svoje. (Po kratkem premolku.) Kaj ne, to Vam ne ugaja! (Splošna veselost.)

Ko je še poročevalec Meznik priporočal na kratko predlogo, vzprejela jo je zbornica z veliko večino.

Prihodnja seja jutri.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 1. decembra.

Kriza.

Situacija je še vedno taka, kakršna je bila včeraj. Vladni listi dokazujejo z občudovanja vredno potrpežljivostjo, da levica nima povoda začetni opo-

LISTEK.

Gospod Šramek.

(Češki spisal Bohdan Kaminský; preložil Vinko.)
(Dalje.)

„Ko bi vsaj jedenkrat na leto imeli mir pred vami,“ dejal je hišnik tistim, ki so kot sicer prihajali prenočit, za kar so plačevali po šest krajcarjev. „Pridite po polnoči, ob dveh, ali ob treh.“ Njegov obraz je bil danes nekako važen in slovesen. Nocoj niti ni hotel govoriti s to sodrgo, ki ga je celo leto tolikanj mučila. Nocoj si tudi ni opasal višnjelega predpasnika. Imel je črno, dolgo suknjo, razpeto tako, da je bila na črnem telovniku videti debela, srebrna veržica, na kateri je kot privesek visela konjska, do štiri centimetre velika glava.

Pri pijanu je sedel dolg, suh človek, star kakih trideset let, o katerem se ni vedlo nič drugega, kot da se zove Roubiček, da ni dovršil gimnazija in sedaj že tri leta čaka na kako službo. Nič se mu ni moglo očitati, igral je jako dobro in dobro se je plesalo za njim. Šramek je z nogama drzal po taktu, smehljal se ter nekaj šepetal svoji

plesalki. Gospodična Berta je plesala s svojim bratrance, komptoristom, in nekov podrejeni član nemškega gledališča je plesal časih z gospo oficijalovo, ki je prišla v Prago od nekod s kmetov ter bila nocoj sploh v svojem življenji prvikrat v gostilni.

Pivnica je bila denašnji dan okrašena z belimi draperijami nad oknom in velikim zrkalom, ki je viselo nasproti vrat in katerega je gostilničar dal prinesiti iz svojega stanovanja. Natakarija, ki je bila nocoj videti dvajset let mlajša, sukala se je mej plešočimi pari, strežeč tistim, ki niso plesali. Nocoj je bilo tu mogoče tudi večerjati, kar se je razven današnjega dué dogodilo samo še jedenkrat v letu, maja meseca v dan pred svetim Janezom Nepomukom, ko so prihajali romarji s kmetov.

Nocoj je tudi oficijal tu večerjal, izpil je nocoj celo tri piva ter se tako daleč izpozabil, da je proti polnoči pil že drugo čašo čaja, — kar začuje plosk, vzkrík, nov plosk, udarec in padec, kot bi padlo človeško telo in glava udarila po tleh.

Ta hip se utihne, godba umolkne, plešoči pari se ustavijo. Vse to se je zgodilo v jednem samem mučnem trenotku. Tisti, ki so sedeli v gosposki sobi, planejo s svojih sedežev ter deró v pivnico.

Tam je bilo vrvenje ljudi, zmeden klobčič, hrup. Dolgi pijanist se je vzpenjal čez tiste, ki so stali pred njim. Nastal je pretep.

„Kaj se je zgodilo?“ kričali so vsi.

Hišni blapec, ki je imel raztrgan ovratnik in srajco, klečal je na Šramku in tiščeč ga za grlo, bil z njegovo glavo ob tla. Grozno je bilo pogledati v Šramkov obraz, ki je bil blede in višnjele kot pri mrlju, in čezenj se je nagibalo s krvjó zalito in napihnjeno obličje hišnega hlapca, kateremu so na čelu izstopile vse žile ter malone popokale. Nikdar, niti takrat, ko se je hlapec nekoč tepel z malopridneži, ki jih je metal ven, ni nikdo videl tega človeka toli razkačenega.

„Pustite me,“ bropel je pod njim Šramek in vse telo se mu je treslo.

„Izpustita se, izpustita se,“ klicali so drugi pretepačema.

Desnica Šramkova se osvobodí in pest njegova udari hlapca mej oči. Takoj na to zadostí znova Šramkova glava ob tla in hlapec mu s tako silo poklekne na prsi, da se začuje iz njih smrtno hropenje.

„Ježeš, Ježeš,“ zakričale so vmes prestrašene ženske. Nekdo je stekel pred vrata ter klical po-

zicijo, in da bi bilo najbolje, če ostane, kjer je bila doslej. Konservativni listi ugibajo osebno temeljito, kako večino bi mogel sestaviti grof Taaffe, da storé levičarji res odločilni korak. Nekateri listi trdó, da so se že vršila tajna posvetovanja z Mladočehi in ti so bajé tudi pripravljeni, opustiti za sedaj državno pravo in podpirati vlado, če se jim dajo izdatne koncesije, a to ni konservativcem dovolj. Ti tirjajo, naj Mladočehi zataje tudi svobodomiselné točke svojega programa, česar pa ni resno pričakovati. Konservativci si bodo to gotovo še premislili, ker bi morali vedeti, da je brez Mladočehov večina nemogoča in da bi grof Taaffe brez Mladočehov moral v kratkem dati levici vse to, kar zahteva sedaj, in še nekaj več. Na to računajo tudi levičarji in vse kaže, da mislijo resno na opozicijo. Posamni listi prete grofu Taaffe, da bo moral slušati govore, s katerimi prejšnjih opozicijskih govorov levičarjev še primerjati ni, ker so bili laskavi in ljubeznivi. No, mislimo, da je Plener že o svojem času dovolj jasno govoril, ko je pripovedoval o zdrobljenih šipah cesarskega dvorca na Dunaji. Danes je bila v državnom zboru odločilna seja, a če so levičarji tudi glasovali zoper dispozijski fond, s tem le še ni dognalo, da bodo začeli opozicijo, to bi se pokazalo šele pri glasovanju o finančnem zakonu in kaj se bo še dotlej zgodilo, to ve le Bog, kajti grof Taaffe skrbi samo za trenutke.

Češki glasi.

„Politika“ pravi, da je ničeva in prazna tolažba levičarskih listov, da stare desnice ni moči oživiti. Večina, ki je bila združena v stari desnici, združila se je tudi te dni že in dokazala, da stare desnice ni samo mogoče oživiti, ampak da je to tudi potrebno. V stari desnici zastopani so bili vsi avstrijski narodi, noben narod ni bil majoriziran in samo taka večina more koristno delovati za državo. Večina, kakršno želé Nemci, bi ne bila drugega nič, nego koterija, ki je došla na krmilo in izkorističa oblast v svojo osebno korist ter tepta pravice drugih narodov. Levica pa je s svojim vedenjem zadnje dni dokazala tudi še to, da živi le od milosti Taaffeove in da ima v nemškem narodu le bore malo zaslombe. — „Narodni Listy“ naznanjajo določno, da bodo vsi člani mladočeskega kluba glasovali zoper dispozijski fond in da bo zbornica to točko proračuna odklonila s 165 proti 147 glasom.

Poljaki in Mladočehi.

Poljski listi poročajo o sedanji krizi jako raznovrstno, zlasti zategadelj, ker poljski poslanci ničesar ne vedo o tajnih pogajanjih Jaworskega z vlado. Večina poljskih listov se protivi zvezi z Mladočehi, zlasti zato, ker zahtevajo Mladočehi zvezo z Rusijo, o kateri Poljaki ne marajo ničesar slišati, dočim sodijo nekateri posamni listi, da bo z Mladočehi prav lahko izhajati, ker se naša unanija politika vse bolj približuje Rusiji.

Vnanje države.

Razmere v Bolgarski.

Finančni minister Načevič se je odpovedal, baje zato, ker narodna skupščina ni odobrila neke pogodbe, sklenjeno mej vlado in neko občino. Poučeni listi pa trdó, da je odstopu Načeviča kriv ministerski predsednik Stambulov. Načeviču že dolgo ne ugaja samovoljna politika, katero tira Stambulov, in zato je plél neko spletko, da bi tega mogoca odstranil. Žal, da se mu ni posrečila. Koburžan je Načevičevo ostavko že vzprejel in sedaj iščeta on in Stambulov novega finančnega ministra.

Francoska ministerska kriza.

Predsednik republike, Carnot, pooblastil je poslanca Bissona, da sestavi novo ministerstvo. Bisson je vzprejel ta nalog in bo v kratkem sestavil novo vlado, v katero pa sam ne misli ustopiti. Predsedstvo prevzame najbrž dosedanji naučni minister Bourgeois, poleg njega pa ostanejo v

licijo. Težko je bilo umeti, kaj se je prav za prav zgodilo. Pretepača sta se vedla kot blazna in izmej okrog stoječih se jih nikdo ni upal raztrgati. Bilo je nevarno približati se jima, in hlapčevó ženo, v obraz vso višnjele, hotečo moža odtrgati s Šramkovih prsij, zadel je eden izmej njiju v nogo, da je padla. Stoprav čez nekaj časa pretepača skoro zajedno vstaneta, krog okolo njiju se razširi in v tem je že nova zaušnica Šramku priletela v obraz. Kot bi trenil zgrabita se čez pas in hišnik z vso silo Šramka zažene ob steber mej pivnico in gosposko sobo. Šramek prileti z glavo baš v zrkalo, na mah razbito v same čepinje, kojih jedna odleti notri v kuhinjo.

Šele sedaj je bilo videti, da so moči in vztrajnost hišnikova najedenkrat odrekle. Pobledel je in roki sta mu omahuili. Na Šramkovem čelu, v obrazu in v laséh se je pokazala kri. Njegovo oko, s krvjó zalito, je topo gledalo na okrog...

„Sedaj imaš dovolj,“ velí hišnik in debeli ustnici se mu treseta. „Ti pa se poberi,“ zavpije nad svojo ženo ter jej dá naslov, katerega ni mogoče ponoviti.

(Konec prih.)

vladi vsaj minister unanjih rečij Ribot in vojni minister Freycinet. Loubet in dosedanji minister pravosodja Ricard odstopita gotovo. Bisson ne mara ustopiti v ministerstvo, ker vé, da bi propadel pri debati o trgovinski pogodbi s Švico.

Dopisi.

Iz Zagorja ob Savi, 28. novembra. [Izv. dopis.] (Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda). Včeraj v nedeljo dné 27. t. m. vršil se je občni zbor tukajšnje podružnice sv. Cirila in Metoda. Začetek bil je ob 4. uri popoldne. Došlo je tudi mnogo gostov iz Litije, Trbovlja, Hrastnika in bližaje okolice; mej njimi moram omenjati v prvi vrsti velezaslužnega gospoda notarja Sveteca s svojo prijazno gospo soprogo in gospoda D. Hribarja iz Celja, katerega ne manjka na nobeni narodni veselici na Štajerskem in mejni Kranjski. Tudi domačega občinstva bilo je toliko, da so bili vsi prostori gospoda Medveda zasedeni. Po pozdravu zborovalcev od gospoda načelnika Medveda stopil je na oder naš spoštovani gospod Svetec. Naprosili smo ga, da bi on imel poučen govor, kar je on radovoljno storil. V jako jedrnatem in lahko razumljivem, domačem govoru razkladal nam je namen in pomen velevažne družbe sv. Cirila in Metoda. Njegov prepričevalni govor poslušali so zborovalci z veliko pazljivostjo; vse oči bile so do zadnjega stavka uprte v gospoda govornika. V imenu naše podružnice moramo se toplo zahvaliti gospodu govorniku za njegov trud.

Kot drugi je nastopil poljudni govornik gosp. D. Hribar iz Celja. Poudarjal je tudi on pomen družbe, navajal njene koristi in obširno pripovedoval krivice, katere se nam gode na polji ljudskega šolstva na jedni strani od Nemcev, na drugi od Lahov. Posebno veliko je nam pripovedoval o krivicah, katere morajo pretrpeti koroški Slovenci. Za tem govorom vršila se je volitev novega odbora. Možje, kateri sede v odboru, so nam porok, da smo v dobre roke položili skrb za našo družbo.

V imenu novoizvoljenega odbora zahvalil se je na izvolitvi velezaslužni Št. Lamberški župnik g. Berce. Izražal je svoje veselje, da more pozdraviti zbrano občinstvo kot katoliški duhovnik. Kot katoliški duhovnik mora se veseliti, ako vidi toliko občinstva zbranega in unetega za namen družbe sv. Cirila in Metoda. On je prepričan, da naši narodni odpadniki ob periferiji odpadejo tudi od zveličevalne katoliške vere; v najboljšem slučaju pa odpadniki postanejo mlačni, indiferentni. In kako daleč je od verskega indiferentizma do brezverstva? Samo jeden korak. Z narodnostjo je tedaj tudi vera v nevarnosti in on kot katoliški duhovnik smatra za svojo dolžnost, braniti tudi narodnost. Živahno odobravanje je sledilo govoru gospoda župnika.

S tem bil je završen vsporéd. Pričela je prosta zabava. Nastopili so v več točkah pevci domačega „Sokola“, ki so nas s svojim ubranim petjem zabavali in slavnost povikšali, za kar jim bodi hvala, ob jednom pa tudi prosimo, da ostanejo tudi za naprej marljivi in ustrajni, kar bode gotovo njim v čast in slovenski stvari v korist. — Le prezgodaj morali smo se posloviti od dragih gostov, kateri so se ob 1/2 8 uri z vlakom odpeljali. Le gosti iz Trbovlja in Hrastnika ostali so z nami do poštnega vlaka. Hvala lepa vsem udeležencem, posebno gospodu Svetcu, za njegov izborni govor!

Omenjati moram še lepe navade tukajšnjih domačih fantov. Kadarkoli se jih snide več skupaj, trudijo se, da bi lepo slovenski govorili. Za vsako neslovensko besedo mora se plačati jeden krajcar na korist družbe sv. Cirila in Metoda. Nabrali smo že okoli 15 gld. Pa tudi uspeh je lep. Da prideš v njihovo družbo, slišiš tako lepo slovenski govoriti, da je veselje. Da bi le našli mnogo posnemalcev!

Iz Ribniške doline, 26. novembra. [Izv. dop.] (Naše narodne razmere; vodovod; laško vino; razne želje.) Da pri nas že dalj časa narodna zavest spi ter se v ničem ne javlja, Vam gospod urednik morebiti ni znano. Žal, da je to istina. Lepa je Ribniška dolina in v svoji mladosti nisem si mogel predočivati bolj slovenskega kraja, nego je Ribnica. To se mi vidi zdaj drugače.

Bolečim srcem mora se konstatovati, da ga v našem imovitem in ne baš majhnem trgu ni slovenskega zabavnega ali sploh kakega narodnega društva. V očigled resnici povem še, da sploh ni nobenega društva.

Družba sv. Cirila in Metoda bila je sicer lepo pognala svoje kali, a sedaj je žalibože tudi ta sveta narodna cvetka zadremala.

Zavladala je narodna mlačnost. Ne rečem, da ni nekoliko gospodov, katerim bije slovensko srce s ponosom za narod. Tem pa naši veljaki nalagajo toliko častnih in mučnih poslov, da jim le preostaja časa za narodno delo. Priporočati bi bilo tudi županstvu marsikaj v preudarek.

Po trgu teče kalna in onesnažena voda, naša pijača ob časih kužnih bolezni!

V tej zadevi obeta se nam pomoč z vodovodom. Jedva tri kilometre od trga imamo izvrstna dva kristalno čista vrelca, v kojih je po kemični preiskavi izborna voda. Poskušalo se je že pred nekoliko leti dovesti od tod vodo pred tržke prage, a takrat zvršil se je poskus nesrečno. Celih 6000 gld. pogoltnile so takrat lončene cevi.

Sedaj proračunjeni so stroški na 12—13000 goldinarjev. Da bi se vodovod sedaj spolnil, kakor takrat, se pač ni treba bati, ker dela načrt mož v tej stroki praktično in teoretično izurjen.

Za laško vino ne marajo pametni ljudje, ker to vino preveč glavo zmeša in tudi z želodcem se dobro ne strinjata. Tudi nekatera druga po ogrskih čifutih duhteča vina ne ugajajo našim grlom.

V Ribnici smo sedaj v marsičem sirote.

Umrl nam je gospod župan, — izpraznjeno je mesto notarsko. — V zdravstvenih ozirih je slabo skrbljeno. Lekarne, za koje že dolgo časa moledujemo, še ni, tudi jedini gospod zdravnik je že jako star in še iz stare šole.

Dokler ne bode druge pomoči, ravnali se bomo po praktičnih naukih Kneipovih ter pili čaj iz kopriv in drugih rastlin.

Želeti bi bilo, da dobi notarsko službo kak narodno-zaveden priljuden gospod notar, ter zasede županski stol pogumen in vesten mož, ki bo poznal določila občinskih postav ter svojo pošteno odločnost cenil nad vse.

Kedar se prisveti nov denar v naš kraj, podrezati hočemo naše mlačneže, da oživé narodno čast s tem, da položi vsakteri prvo krono na žrtvenik sv. bratov Cirila in Metoda! —

Domače stvari.

— (Z dvora.) Nj. Vel. cesarica odpeljala se je včeraj zvečer z Dunaja na otok Krk. Posebni vlak južne železnice, v katerim se vozi cesarica, peljal se je danes zjutraj skozi Ljubljano. Vzprejema ni bilo.

— (Slovensko gledališče.) Opozarjamo še jedenkrat na današnjo gledališko predstavo zanimive ruske komedije Gogoljeve „Revizor“, ki bode gotovo privabila prav mnogo občinstva v gledališče. Vse daljše opazke zde se nam odvišne, kajti dobro delo se hvali samo. „Revizor“ ima še zdaj stalno literarno vrednost na ruskem in na vseh slovanskih gledališčih. Nadejamo se, da bode tako tudi pri nas.

— (Družbi sv. Cirila in Metoda) je izročil veliko izvodov A. Foersterjeve kompozicije „Slovo“ g. abiturijent Karol Šavnik; gosp. prof. Simon Rutar je podaril lepo zbirko knjig družbe sv. Mohorja in g. Fr. Rus, nadučitelj v Bledu, je doposlal večji knjižni dar. — Prvomestnica Šenklavsko-Frančiškanske ženske podružnice, blagorodna gospa Marija Murnikova, nas je razveselila z dosedaj največjim jednokratnim podružničnim doneskom, — s 500 gld., in vedno se razcvitajoča ženska podružnica v Gorici nam je naklonila 100 gld. Nadalje so družbi poslali: vč. g. J. Aljaž, župnik na Dovjem, 100 gld. pokroviteljine s pripisom: „Sloga jači nesloga tlači“; vč. g. A. Ostrožnik, župnik v Pamečah in prvomestnik Slovenjegraške podružnice, 60 gld. 10 kr., nabranih ob zborovanjih, ki jih prireja tamošnja podružnica na raznih krajih svojega delokroga; g. Peter Mayr ml., posestnik in gostilničar v Kranji 50 gld. Iz Brežic smo prejeli 23 gld. 10 kr. kroninega daru; 26 kron in 20 stotink je nabral neimenovan rodoljub ob vselem slavljenji godu dveh članov vrlih gledaliških diletantov tamošnje čitalnice, 20 kron pa je daroval g. notar dr. Fr. Firbas. To je drugi kronin dar; prvega smo dobili z Dunaja v znesku 20 kron, prisluženih z rokami, od rodoljubnih gg. Antonije in Rozalije Rebekovih. Iz Prevoj nam je došlo ob blagoslovljenji hiše trgovca g. G. Kotnika nabranih 12 gld. 20 kr., katerim je dodal vč. gosp. župnik Vrbovnik darova dveh neimenovanih gospodov v znesku 3 gld. 50 kr. Idrijski pevci so

poslali po g. F. L. 11 gld.; X. Y. 5 gld.; „Delavsko bralno društvo“ v Idriji 4 gld. 42 kr. — skupi-ček za prodan šaljiv dobiček, ki je pripal trgovcu, gosp. J. Šepetavcu; g. J. Hribar zgubljenost stavo — 4 gld.; g. A. Virant v Novem Mestu 2 gld. 50 kr., nabrane mej „Dol. Sokolom“; rodoljubi v Št. Petru na Notranjskem 2 gld. po g. S. Domiceliji; g. odvetnik dr. Matej Pretnar v Trstu 2 gld., dar svojega klijenta povodom dobljene pravde in gosp. Fr. Šlibar v Selcih 2 gld., ki jih je družbi daroval g. Ivan Dolenc na Praprotnem. — Prepričani, da nad tisoč poučevanih otrok, ki jih sedaj vzgaja naša družba v vrle sinove in hčere veri, cesarju in domovini, pač zahteva nesebične požrtvovalnost ivseh rodoljubov. Zahvaljujemo se Vam, srčno želeč, naj dobrotni Bog povrne vso Vašo ljubav: Vam darežljivim domorodkinjam in domorodcem in Vam darovateljem prvih kron!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— (Osobne vesti.) Pravosodni minister je premestil notarje gg. dra. Fr. barona Martinetza iz Rožaka v Celovec, dra. Franca Bertholda iz Železne Kaplje v Rožak in Karla Kögelerja iz Lane (?) v Železno Kapljo.

— (Starega srebrnega denarja) dobila je tukajšnja cesarska blagajnica v preteklih štirih mesecih, to je od 1. avgusta do 30. nov. t. l., za 198.000 gld., mej tem denarjem bilo je največ križavcev in dvajset in sicer križavcev po 2 gld. 30 kr. za 58.000 gld., dvajset po 34 kr. pa za 100.000. Priznati moramo, da nikdo ni pričakoval, da bo tako mala dežela, kakor je Kranjska, nanesla toliko starega srebra vkupe. Opomniti pa je, da v omenjeni svoti 198.000 gld. ni ves denar, ki ga je zmogla Kranjska; kajti po izkušnjah sodeč se lahko trdi, da je imelo naše ljudstvo skoro dve tretjini tujega srebrnega denarja v svojih rokah; tako smo imeli priliko viditi mnogo pruskega, bavarskega, saskega, francoskega, španskega, ameriškega, ruskega, papeževega in še raznega drugega denarja; tega seveda cesarska blagajnica ne vsprejema in ljudstvo je primorano oddati ga drugod, a le za ceno, katero ima srebro, tako da je pri tem neverjetno mnogo izgubilo. Ne motimo se, ako trdimo, da je Kranjska doslej oddala vsega srebrnega denarja najmanj za 300.000 gld. in ako pomislimo, da je velika večina tega srebra, kakor smo slišali iz ust mnogih strank, ležala čez 50 let po omarah, skrinjah in drugih shrambah, moramo z žalostjo konstatirati, kako ogromno svoto je ljudstvo zgubilo v teku teh let s tem, da ni o pravem času tega denarja plodonosno naložilo. — Od mnogih strani smo čuli, da je še dokaj starega srebra mej ljudstvom, a nočejo ga menjati, češ, srebro ima zmirom svojo vrednost. Da res je, srebro ima svojo vrednost, a le ceno kot srebro, ne pa vrednost kot denar, to naj si ljudje zapomnijo, to jih tudi zdaj žalostna skušnja uči, kajti bavarski ali pa Marije Terezije tolarji, ki so poprej imeli po 2 gld. 10 kr., denarne vrednosti, se zdaj plačujejo kot srebro po 1 gld. 45 kr. — 1 gld. 50 kr.; taka bo tudi z avstrijskim srebrom po novem letu.

— (Izpred porotnega sodišča.) Pri večerajšnji prvi porotni obravnavi zatožen je bil 22letni kmetški fant Janez Dornik iz Podhoma hudodelstva uboja. Dne 18. oktobra t. l. bil je zatoženec s svojim bratrancem Janezom Zupanom na neki svatbi v Bohinjski Beli, od koder sta se zvečer vrnila v Podhom in šla tam v gostilno. Zupan potegnil je zatoženca za suknjo, ta pa je zgrabil nož in zabodel Zupana v srce, da je blizu krčme obležal mrtev. Zatoženec dejanja ne taji in se izgovarja na pijanost. Sodišče ga je obsodilo na pet let težke ječe. — Pri drugi obravnavi zatožen je bil 19letni kmetški fant Peter Butalič, ki je dne 3. avgusta t. l. ukradel J. Vrhovniku v Tunjcah hranilnično knjižico v znesku 716 gld., Mariji Vrhovnik pa srebrno uro. Za ta denar kupil si je zatoženec hišo, a zasačili so ga še pravočasno, tako da znaša škoda samo 96 gld. 91 kr. Sodišče obsodilo je zatoženca na petnajst mesecev težke ječe.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 20. do 26. novembra. Novorojencev je bilo 18 (= 30 5/100), umrlih 14 (= 23 4/100). Umrli so za tifuzom (legarjem) 1, za grižo 1 (oba tujca, prenešena v bolnico), za vratico (davico) 1, za jetiko 2, za želodčnim katarom 1, valed mrtvouda 1, vsled starostne oslabelosti 3, za različnimi boleznimi 4. Mej umrlimi bili so tujci 4 (= 28 5/100), iz zavodov 6 (= 42 8/100). Za infek-

cioznimi boleznimi so oboleli: za grižo (tujci, prenešeni v bolnico) 3, za oslovskim (dušljivim) kašljem 3, za vratico 2 osebi.

— (Ubegli kaznenec.) Dne 27. t. m. pobegnil je od oddelka Ljubljanskih kaznjencev, ki delajo v Svetni vasi na Koroškem, kaznenec Jožef Erbežnik, 27 let star, doma iz Zgornje Šške. Obsojen je bil v decembru l. 1889 zaradi uboja na pet let težke ječe, torej že prestal skoro tri leta svoje kazni.

— (Kamniške planine.) Od nekdanj se imenuje gorovje mej Grintovcem in Ojstrico Kamniške planine. V najnovejšem zemljevidu generalnega štaba pa nahajamo novo ime „Santhaler-alpen“ namestu dosedaj navadnega „Steiner-alpen“. Kamniški mestni zastop obrnil se je proti temu imenu do vodstva c. kr. vojnega geografičnega zavoda na Dunaji. Na podlagi dat, katere je sestavil Ljubljanski gimn. profesor in turist g. dr. O. Gratzl, dokazuje se, da se to gorovje že od Valvazorjevih časov imenuje „Kamniške planine“. To ime kaže tudi Florijančičev zemljevid iz l. 1744., veliki Sohr-Berghausov atlant iz l. 1854., Andrejev atlant in šolska atlanta Kozenov in Tramplerjev, slavno angleško delo Churchillovo „The Dolomits“, popotni spisi saksonskega kralja Avgusta, geologiško delo dr. Fransa „Scenerie der Alpen“ in konečno „Avstro-Ogerska država v popisu in podobi“. Z novim imenom tega gorovja, ki je v nasprotju s tradicijo in s splošno običajnim imenom, dela se le zmešnjava. Odkar se je odprla Ljubljanska-Kamniška železnica, je mesto Kamnik za turiste priznано kot jedino pripravno bivališče in kraj za prireditve izletov. Mestno prebivalstvo je tudi res storilo vse potrebno, da oživi promet tujcev in ustreže turistom. Pritožba Kamniškega mestnega zastopa je popolnoma opravljena in se je tudi deželni odbor izjavil ugodno. Nadejati se je torej, da se bode tudi c. kr. vojni geografični zavod oziral na omenjene razloge in pri bodoči izdaji zemljevida zopet dal mesta staremu imenu.

— (Kočevske premogove jame) kupila je večinoma Trboveljska rudarska družba in je sklenila pogodbo, da bode oskrbovala državne železnice s potrebnim premogom iz Kočevja. Poslopje za stroje in delavnice je družba že dovršila in bode bodočo spomlad pričela graditi stanovanja za delavce. Delavskih hiš bode kakih 30, ker bi drugače 400 delavcev, ki bodo imeli posla pri Kočevskih premogovih jamah, težko našli stanovašča.

— (Umrli) je v Celji jeden najzagrizenejših ondotnik prusjakov, lesni trgovec Jos. Negri.

— (Lokalna železnica iz Poličan v Konjice) odprla se bode še le 15. t. m., kakor se poroča iz Gradca. Prvotno bilo je namenjeno, da bi se bila odprla že zadnje dni oktobra meseca, a delo se je zavleklo. Prvi vlak iz Poličan v Konjice se bode odpeljal še le gori omenjeni dan.

— (Tatinska druhal.) Te dni zaprli so v Celji dva krojaška učenca, ki sta že leto dni kradla svojemu gospodarju zgotovljene obleke in pa štiri prikrivalce, ki so okradeno obleko razprodajali po sejnih. Učenca sta priznala, da sta pokradla za več nego 200 gld. obleke.

— (Dvajset kron za družbo sv. Cirila in Metoda) je poslal uredništvu „Mira“ rodoljubni in požrtvovalni g. župnik J. Škerbinc v Vogerčah na Koroškem. „Vivant sequentes!“

— (Znani Celovski kiparg. Vekoslav Progar.) rodom Slovenec iz Kranjske, je prav lepo prenovil cerkev sv. Jere v Labudski dolini na Koroškem.

— (Novo šolsko poslopje) za petrazredno ljudsko šolo bode se zidalo v kratkem v Celovci.

— (Iz narodnih društev.) Drugi „jour fixe“ Slovanske čitalnice v Trstu, ki bi imel biti minulo soboto, preložil se je na soboto 3. t. m. Gosp. prof. dr. Glaser predaval bode o Simonu Gregorčiču. Nadejati se je torej prav obile udeležbe. — „Sokol Tržaški“ priredi Miklavžev večer dne 7. t. m. v dvorani čitalnice Tržaške.

— (Napad.) V Trstu napadli so v nedeljo zvečer trije divjaki dve delavki, vračajoči se domu. Na upitje žensk prihiteli so redarji in prijeli jednega napadalcev, druga dva pa sta pobegnila.

— (Čuden način poskušenege samomora.) Na originalen način hotela se je usmrtiti v Trstu neka ženska: Bila se je z nekim železnim orodjem po glavi, hoteč si vzeti življenje. Ko jej pa ta operacija bržkone ni posebno ugajala, opustila

je svoj namen in začela klicati na pomoč. Prihiteli so ljudje, ter jej obvezali razbito glavo.

— (O smrti stotnika avditorja Pavlika v Pulji,) o katerem so pisali mnogo vsi listi, se poroča z merodajne strani, da je popolnoma neosnovana vest, da bi bil pokojni žrtva roparskega umora, kakor se je čitalo v raznih časopisih.

— (Sodba o škofu Strossmayerju.) Urednik ameriškega lista „Chicago“ razgovarjal se je z ruskim pravoslavnim vladikom v San Francisku. Mej drugim rekel je ruski vladika, da je škof Strossmayer velikan in mož, s katerim se sme ponašati ne samo vsak Hrvat, nego vsak Slovan v obče.

— (Dve novi hrvatski drami,) ki sta dobili prvi nagradi, predstavljali se bodeta v kratkem v Zagrebškem narodnem gledališču. Za razpisane nagrade došlo je 15 dramatičnih del. Prvo darilo za ljudsko dramo dobil je g. Josip Eugen Tomić, znani pripovedni in dramatični pisatelj. Igra se nazivlje „Pastorak“ in je verna in zanimiva slika narodnega življenja v Slavoniji. Drugo darilo dobil je gimn. učitelj Milan Šenoa, sin pokojnega pesnika Avgusta Šenoe. Mladi pisatelj je pred tremi leti prvič stopil v „Viencu“ pred svet s pripovedko „Njuta“, v kateri je pokazal lepo pisateljsko nadarjenost. Njegova drama se zove „Kako vam drago“ in je zgodovinska veseliga v treh dejanjih z Dubrovniškega književnega življenja.

— („Zorin dom“ v Karlovcu.) Novo poslopje, v katerem imata svoje društvene prostore pevsko društvo „Zora“ in Karlovska čitalnica, odprl se je slovesnim načinom minulo nedeljo. Dvorana razsvetljena je električno. Izdal se je tudi slavnostni spis, ki obsega zgodovino društva in ima več dobro izvedenih p. dob.

— (Hrvatski tamburaši v Ameriki.) Tamburaški zbor delavskega društva „Sloga“ v Sisku bode koncertoval pri svetovni razstavi v Chicagu, potem pa še v družih ameriških mestih. Zbor si je pridobil kot primista necega Muta Ugrenovića iz Petrinje, ki je bajt pravi mojster v sviranju tamburice.

— (Razpisane službe.) Razpisanih je sedem služb okrožnih zdravnikov na Kranjskem, in sicer z 800 gld. letne plače v Črnomlju, Železnikih, Bohinjski Bistrici in Kočevsk. Reki, s 600 gld. v Radovljici, Logatci in Št. Petru na Krasu. Na Kranjskem je zdaj 40 zdravstvenih okrožij, ker so je Krško okrožje delilo v dva s sedežima na Krškem in na Raki. Nastavljenih je tedaj 33 mest, sedem pa je še praznih. — Za razpisano notarsko mesto v Ribnici, ki je izpraznjeno po smrti g. Erhovnice, poteče konkurzni termin z dnem 14. decembra, do katerega dne je poslati prošnje notarski zbornici v Ljubljani. — Na trirazredni ljudski šoli v Cerkljah na Gorenjskem razpisano je mesto nadučitelja z dohodki drugega plačilnega razreda, funkcijsko priklado 75 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje do 15. decembra pri okrajnem šolskem svetu v Kranju.

Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Tiskovna pravda) proti Svetozoru Hurbanu, uredniku slovaških „Narodnih Novin“ bode dne 17. t. m. v Požunu. Obdolžen je zaradi hujkanja proti državi in proti madjarski narodnosti.

* (Nov ameriški list.) Minuli mesec prišel je na svetlo v Chicagu nov list, ki ima ime po mestu, v katerem izhaja in je glasilo političnega kluba „Slavonian Political Club“. List se bode pečal s slovanskim vprašanjem in je prijavil v prvi svoji številki prevod članka iz Puljskega „Diritto Croato“: „Le simpatie degli Americani per la Russia“ (simpatije Amerikancev za Rusijo.) To je veselo znamenje, da se tudi onkraj velikega morja Slovani gibljejo vedno bolj veselo.

* (Angleški dijak in Zora.) Émile Zola je znamenit pojav duševnega življenja našega veka, to mora priznati vsakdo, naj je š-takov nasprotnik njegovih spisov in njegovih umetniških principov. Kdor boče preučiti duševno življenje v naši dobi, ozirati se mora nanj, ker je on v t-m oziru uplival več, nego na st tne drugih pisateljev. Naravna posledica tega je, da mora vsaka večja knjižnica na baviti Zolova dela. V Cambridgeu na Angleškem pristojna vseučilišna pravica, da sami razsodijo, katera dela je nabaviti za knjižnico in te dni glasovali so

Lautnina in tisk „Národne Tis. arne“.